

Laidiens: 16.07.2004., Nr. 112

Ministru kabineta noteikumi Nr.597

Rīgā 2004.gada 13.jūlijā (prot. Nr.42, 39.§)

Vides trokšņa novērtēšanas kārtība

Izdoti saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 18.1 panta trešo daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. trokšņa rādītājus, to piemērošanas kārtību un novērtēšanas metodes;

1.2. prasības un termiņus trokšņa kartēšanai, kā arī trokšņa stratēģisko karšu un rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādei;

1.3. vides trokšņa radīto kaitīgo seku novērtēšanas metodes;

1.4. kārtību, kādā īstenojama sadarbība ar kaimiņvalstīm vides trokšņa novērtēšanā un samazināšanā (ja novērota pārrobežu ietekme);

1.5. sabiedrībai un Eiropas Komisijai sniedzamo informāciju par vides troksni, tās sniegšanas kārtību un termiņus, kā arī kārtību, kādā sabiedrība tiek iesaistīta rīcības plāna trokšņa samazināšanai izstrādē.

2. Noteikumi neattiecas uz troksni, ko rada persona, uz kuru troksnis iedarbojas, sadzīves troksni, kaimiņu radīto troksni, troksni darbavietās un transportlīdzekļos un uz militārās darbības radīto troksni militārajās teritorijās.

3. Noteikumu mērķis ir novērst vai samazināt vides trokšņa radītās kaitīgās sekas un diskomfortu, kā arī nodrošināt rīcības plānu trokšņa samazināšanai (turpmāk – rīcības plāns) izstrādi.

4. Noteikumos lietoti šādi termini:

4.1. **aglomerācija** – teritorija, kura sastāv no vismaz vienas pilsētas, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 100000, un no vienas vai vairāku vietējo pašvaldību administratīvajām teritorijām, kuras robežojas ar attiecīgo pilsētu (lai varētu efektīvāk novērtēt vides troksni);

4.2. **akustiskā plānošana** – paredzamā trokšņa kontrolešana, izmantojot plānotus pasākumus, piemēram, teritorijas plānošanu, satiksmes sistēmu projektēšanu, satiksmes plānošanu, kā arī trokšņa samazināšana, veicot skaņas izolācijas pasākumus un kontrolējot troksni tā rašanās avotā;

4.3. **autoceļš** – reģionālas, valsts vai starptautiskas nozīmes autoceļš, uz kura satiksmes intensitāte ir vairāk nekā trīs miljoni transportlīdzekļu gadā;

- 4.4. **diskomforts** – trokšņa radītā sabiedrības apgrūtinājuma pakāpe, kas noteikta pētījumos;
- 4.5. **dzelzceļa līnija** – dzelzceļa līnija, uz kuras satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 30000 vilcienu sastāvu gadā;
- 4.6. **kaitīgās sekas** – vides trokšņa radītā negatīvā ietekme uz cilvēka veselību;
- 4.7. **klusais rajons aglomerācijā** – attiecīgās pašvaldības noteikta aglomerācijas teritorija, kur trokšņa rādītāja vērtība jebkuram trokšņa avotam ir mazāka par trokšņa robežlielumu;
- 4.8. **klusais rajons lauku apvidū** – attiecīgās pašvaldības noteikta teritorija lauku apvidū, kur nav satiksmes, rūpnieciskās darbības vai atpūtas pasākumu radīta trokšņa;
- 4.9. **lidosta** – pasažieru lidosta, kurā notiek gaisakuģu pārvietošanās (pacelšanās vai nosēšanās) vairāk nekā 50000 reīžu gadā, izņemot pārvietošanos, ko tikai mācību nolūkā veic vieglās lidmašīnas;
- 4.10. **mājoklis ar īpašu skaņas izolāciju** – ēka, kas aprīkota ar īpašu skaņas izolāciju pret viena veida vai vairāku veidu vides trokšņiem un tādām ventilācijas vai gaisa kondicionēšanas iekārtām, kas dod iespēju pastāvīgi saglabāt izolētību no vides trokšņa;
- 4.11. **mājoklis ar klusu fasādi** – mājoklis, pie kura fasādes konkrēta trokšņa avota radītā trokšņa rādītāja L_{dvn} vērtība, kas noteikta 4 m augstumā virs zemes un 2 m attālumā no fasādes, ir vairāk nekā par 20 dB(A) zemāka nekā pie fasādes ar visaugstāko trokšņa rādītāja L_{dvn} vērtību;
- 4.12. **novērtēšana** – trokšņa rādītāju vai ar troksni saistīto kaitīgo seku mērīšana, aprēķināšana un prognozēšana;
- 4.13. **trokšņa robežlielums** – pieļaujamā trokšņa rādītāja vērtība, kuru pārsniedzot pašvaldība vai Satiksmes ministrija izskata iespēju veikt vai veic pasākumus, kas samazina trokšņa radītās sekas;
- 4.14. **trokšņa un iedarbības sakarība** – sakarība starp trokšņa rādītāja vērtību un trokšņa kaitīgajām sekām.
5. Aglomerācijas pilsētas (iedzīvotāju skaits pārsniedz 100000) vietējā pašvaldība un vietējās pašvaldības, kuru administratīvā teritorija robežojas ar attiecīgo pilsētu (turpmāk – aglomerācijas pašvaldība), kā arī Vides ministrija pēc savstarpējas vienošanās, ņemot vērā trokšņa avotus un iedzīvotāju blīvumu, nosaka aglomerācijas robežas.
6. Aglomerācijai izstrādā vienotu trokšņa stratēģisko karti un rīcības plānu. Aglomerācijas pašvaldības apstiprina karti un rīcības plānu ar saistošajiem noteikumiem saskaņā ar likumu “Par pašvaldībām”.

II. Trokšņa rādītāji, to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes

7. Trokšņa rādītāju veidi:

- 7.1. L_{dvn} – diennakts trokšņa rādītājs, kas raksturo trokšņa radīto kopējo diskomfortu;
- 7.2. L_{diena} – dienas trokšņa rādītājs, kas raksturo dienā radušos diskomfortu;
- 7.3. L_{vakars} – vakara trokšņa rādītājs, kas raksturo vakarā radušos diskomfortu;
- 7.4. L_{nakts} – nakts trokšņa rādītājs, kas raksturo trokšņa radītos miega traucējumus;
- 7.5. L_{stunda} – stundas trokšņa rādītājs, kas raksturo stundas laikā radušos diskomfortu.

8. Trokšņa rādītāju piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes noteiktas šo noteikumu 1.pielikumā.

9. Trokšņa rādītājus L_{dvn} un L_{nakts} piemēro trokšņa stratēģisko karšu izstrādē, ņemot vērā, ka trokšņa rādītāju L_{dvn} un L_{nakts} vērtības attēlo ar 5 dB(A) soli atbilstoši šo noteikumu 23.3. un 24.2.apakšpunktam, kā arī akustiskajā plānošanā un trokšņa zonēšanā.

10. Trokšņa rādītāju L_{stunda} piemēro šādos gadījumos:

10.1. pētāmais trokšņa avots darbojas mazāk nekā 20% dienu, vakaru vai nakšu gada laikā;

10.2. trokšņa notikumu (troksnis, kas ilgst mazāk nekā piecas minūtes, piemēram, garāmbraucoša vilciena vai pāri lidojoša lidaparāta radītais troksnis) vidējais skaits stundā ir neliels (arī mazāk nekā viens trokšņa notikums stundā).

11. Vides trokšņa mērījumus veic testēšanas laboratorijas, kuras atbilstoši standartam LVS 17025 "Vispārējās prasības testēšanas laboratoriju darbībai" akreditējis Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs un par kuru akreditāciju publicēti paziņojumi laikrakstā "Latvijas Vēstnesis", kā arī kvalificēti speciālisti, kuri ir saņēmuši sertifikātu, ko izsniegusi atbilstības novērtēšanas institūcija, kuru atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17024:2003 "Atbilstības novērtēšana – Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām" akreditējis Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs un par kuras akreditāciju publicēts paziņojums laikrakstā "Latvijas Vēstnesis".

12. Trokšņa robežlielumi noteikti šo noteikumu 2.pielikumā. Pašvaldība ir tiesīga ar saistošajiem noteikumiem tās administratīvajā teritorijā pieņemt zemākus trokšņa robežlielumus, lai saglabātu klusos rajonus aglomerācijā.

13. Trokšņa robežlielumu ievērošanu kontrolē Valsts sanitārā inspekcija (dzīvojamo un publisko ēku teritorijā), kā arī attiecīgās pašvaldības institūcijas, kurām pašvaldība ir deleģējusi minēto funkciju.

14. Par trokšņa robežlielumu pārsniegšanu ir atbildīgas personas, kuru īpašumā vai lietošanā esošā trokšņa avota darbības dēļ ir pārsniegti trokšņa robežlielumi. Tās sedz visus izdevumus, kas saistīti ar vides trokšņa mērījumiem.

15. Ja mērījumus veic ministrijas padotībā esoša institūcija, vides trokšņa mērījumu izcenojumus aprēķina saskaņā ar šo noteikumu 3.pielikumu. Ja vides trokšņa mērījumus veic attiecīgās pašvaldības institūcija, mērījumu izcenojumus apstiprina pašvaldība.

16. Teritorijā, kurā trokšņa rādītāja L_{nakts} vērtība pārsniedz šo noteikumu 2.pielikumā minēto trokšņa robežlielumu ne vairāk kā par 15 dB(A), pieļaujama vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajam plānotajam (atļautajam) teritorijas izmantošanas veidam atbilstošu ēku būvniecība vai rekonstrukcija, ja tiek projektēti un īstenoti prettrokšņa pasākumi atbilstoši Latvijas būvnormatīvā LBN 016-03 "Būvakustika" noteiktajām prasībām. Attiecīgā pašvaldība var atļaut dzīvojamās mājas rekonstrukciju, ja pēc rekonstrukcijas nav plānots būtiski palielināt iedzīvotāju skaitu un iedzīvotāji ir brīdināti par trokšņa robežlielumu pārsniegšanu un ir piekrituši rekonstrukcijai.

III. Trokšņa stratēģisko karšu izstrāde

17. Aglomerācijas pašvaldības vienojas par kopīgas trokšņa stratēģiskās kartes izstrādes kārtību, kā arī sadarbojas kartes izstrādes laikā.

18. Satiksmes ministrija, izstrādājot trokšņa stratēģisko karti autoceļam, dzelzceļa līnijai vai lidostai, sadarbojas ar pašvaldību, kuras teritorija iekļauta trokšņa stratēģiskajā kartē (turpmāk – trokšņa ietekmētā pašvaldība).

19. Trokšņa stratēģiskās kartes:

19.1. izstrādā uz valstī noteiktās topogrāfiskās kartes pamatnes tādā mērogā, lai kartē būtu skaidri izšķirami trokšņu avoti kartējamā rajonā un noteiktam trokšņa rādītāja līmenim atbilstošās kontūras;

19.2. ietver datus saistībā ar kādu no šādiem aspektiem:

19.2.1. esošs, vēsturisks vai prognozēts stāvoklis attiecībā uz troksni, kas izteikts ar trokšņa rādītāju;

19.2.2. trokšņa robežlielumu pārsniegumi;

19.2.3. noteiktā rajonā esošo mājokļu, skolu un slimnīcu skaita novērtējums, uz kuriem iedarbojas troksnis, kura trokšņa rādītājam ir kāda konkrēta vērtība;

19.2.4. to cilvēku skaita novērtējums, kuri atrodas trokšņa iedarbībai pakļautajā rajonā.

20. Trokšņa stratēģiskajā kartē aglomerācijām ietver vismaz 60, 65, 70 un 75 dB(A) trokšņa kontūras.

21. Trokšņa stratēģiskās kartes sabiedrībai piedāvā:

21.1. grafiskās kartes veidā;

21.2. tabulās apkopotu skaitlisko datu veidā;

21.3. elektroniski apkopotu skaitlisko datu veidā.

22. Trokšņa kartēšanā iegūtos rezultātus izmanto, lai:

22.1. iegūtu datus rīcības plānu izstrādei;

22.2. informētu sabiedrību;

22.3. informētu Eiropas Komisiju par vides troksni Latvijas teritorijā.

23. Trokšņa stratēģiskajās kartēs aglomerācijai ietver vismaz:

23.1. trokšņa avotus, piemēram, ceļu satiksmi, dzelzceļa satiksmi, lidostas, un rūpnieciskās darbības zonas, ostas un to radīto vides troksni, kas izteikts ar trokšņa rādītājiem. Katra trokšņa avota veida radīto troksni atspoguļo arī atsevišķā kartē;

23.2. trokšņa robežlielumu pārsniegumus;

23.3. cilvēku skaitu, kuri dzīvo mājokļos, kuros trokšņa rādītāju vērtības, kas noteiktas 4 m virs zemes pie trokšņa iedarbībai visvairāk pakļautās fasādes, atrodas šādās zonās:

23.3.1. trokšņa rādītājam L_{dvn} : 55–59, 60–64, 65–69, 70–74, > 75 dB(A);

23.3.2. trokšņa rādītājam L_{nakts} : 50–54, 55–59, 60–64, 65–69, > 70 dB(A);

23.4. informāciju par to, kā šo noteikumu 23.3.apakšpunktā minētajās zonās dzīvojošos cilvēkus ietekmē troksnis, ko rada ceļu satiksme, dzelzceļa satiksme un gaisa satiksme, kā arī rūpnieciskās darbības trokšņa avoti (norāda atsevišķi informāciju par katra trokšņa avota radīto troksni);

23.5. to cilvēku skaitu atbilstoši šo noteikumu 23.3.apakšpunktam, kuri dzīvo mājokļos ar īpašu skaņas izolāciju un mājokļos ar klusu fasādi, un autoceļu, dzelzceļa līniju un lidostu radītā trokšņa ietekmi uz viņiem (ja attiecīgie dati ir pieejami).

24. Trokšņa stratēģiskajās kartēs autoceļam, dzelzceļa līnijai un lidostai ietver vismaz šādu informāciju:

24.1. trokšņa robežlielumu pārsniegumus;

24.2. to cilvēku skaitu, kuri dzīvo ārpus aglomerācijām mājokļos, kuru trokšņa rādītāju vērtības, kas noteiktas 4 m virs zemes pie trokšņa iedarbībai visvairāk pakļautās fasādes, atrodas šādās zonās:

24.2.1. trokšņa rādītājam L_{dvn} : 55–59, 60–64, 65–69, 70–74, > 75 dB(A);

24.2.2. trokšņa rādītājam L_{nakts} : 50–54, 55–59, 60–64, 65–69, > 70 dB(A);

24.3. to cilvēku skaitu atbilstoši šo noteikumu 24.2.apakšpunktam, kuri dzīvo mājokļos ar īpašu skaņas izolāciju un mājokļos ar klusu fasādi (ja attiecīgie dati ir pieejami);

24.4. kopējo platību (km²), kas pakļauta tāda trokšņa iedarbībai, kuram trokšņa rādītāja L_{dvn} vērtības ir lielākas nekā attiecīgi 55, 65 un 75 dB(A). Norāda arī mājokļu skaitu un to cilvēku skaitu, kas dzīvo katrā no minētajām platībām, ietverot aglomerācijas. Trokšņu kontūras 55 dB(A) un 65 dB(A) attēlo arī vienā vai vairākās kartēs, kurās redzams pagastu, pilsētu un aglomerāciju izvietojums.

25. Šo noteikumu 23. un 24.punktā minēto cilvēku skaitu norāda, noapaļojot līdz tuvākajam simtam.

26. Lai informētu sabiedrību par vides troksni un izstrādātu rīcības plānus, izstrādā trokšņa stratēģiskās kartes, kurās:

26.1. informācija par vides troksni ir grafiskā veidā;

26.2. ietverti trokšņa robežlielumu pārsniegumi;

26.3. ja nepieciešams, norādīta trokšņa rādītāja vērtība citā augstumā (nevis 4 m virs zemes).

27. Aglomerācijas pašvaldības pēc trokšņa stratēģiskās kartes izstrādes aglomerācijai izstrādā trokšņa kartēšanas rezultātu kopsavilkumu. Kopsavilkumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

27.1. aglomerācijas atrašanās vieta, platība (km²), iedzīvotāju skaits;

27.2. aglomerācijas pašvaldības un to adreses;

27.3. izmantotās trokšņa rādītāju aprēķina vai mērīšanas metodes;

27.4. apkopota informācija par trokšņa stratēģiskajās kartēs ietvertajiem datiem, arī par trokšņa robežlielumu pārsniegšanu.

28. Satiksmes ministrija pēc trokšņa stratēģiskās kartes izstrādes autoceļam, dzelzceļa līnijai vai lidostai izstrādā trokšņa kartēšanas rezultātu kopsavilkumu. Kopsavilkumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

28.1. vispārīgs autoceļa, dzelzceļa līnijas vai lidostas apraksts (atrašanās vieta, lielums un dati par satiksmi) un apkārtnes raksturojums (aglomerācija, pagasti, lauku ainava vai cita vide, zemes izmantošanas veids, citi trokšņa avoti);

28.2. izmantotās aprēķina vai mērīšanas metodes;

28.3. apkopota informācija par trokšņa stratēģiskajās kartēs ietvertajiem datiem, arī par trokšņa robežlielumu pārsniegšanu.

29. Aglomerācijas pašvaldības un Satiksmes ministrija iesniedz apstiprināto trokšņa stratēģisko karti un trokšņa kartēšanā iegūtos rezultātus Latvijas Vides aģentūrā (pēc elektronisko datu nesēju saskaņošanas ar Latvijas Vides aģentūru arī elektroniskā veidā). Latvijas Vides aģentūra nodrošina minēto dokumentu glabāšanu.

30. Aglomerācijas pašvaldības un Satiksmes ministrija attiecīgās trokšņa stratēģiskās kartes pārskata ne retāk kā reizi piecos gados un, ja nepieciešams, pārstrādā.

IV. Sabiedrības informēšana par trokšņa stratēģisko karšu izstrādi un apstiprināšanu

31. Latvijas Vides aģentūra ievieto aģentūras mājas lapā internetā informāciju par institūcijām, kuras ir atbildīgas par trokšņa stratēģisko karšu izstrādi un apstiprināšanu.

32. Par trokšņa stratēģiskās kartes izstrādi sabiedrība tiek informēta šādā kārtībā: